1897. IV. évfolyam. Szombat, deczember 18. 101. szám.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „*Fejérmegyei Napló*“, a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok katholikusok törekvéseinek előmozditására „*Fejérmegyei Napló*“ czim alatt létesitett uj lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. *Leó* pápa *Zichy* Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő: Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: *szerdán este és szombaton este.* Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, kigyó-utcza 9. szám. Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Hézagos törvényjavaslat.

(K. A—d.) Még a nyár folyamán egy veszedelmes daganat támadt a magyar társadalom testén, melynek láttára a törvényhozás, mint hivatott orvos kijelentette, hogy ezt a bajt radikális kurával fogja elmulasztani. Nagy reményekkel vártuk az igéret teljesitését, a szoczializmusnak, mint egy nagy seb terjedésének megakadályozását, elnyomását. Reményünkben nagyon csalódtunk, mert az orvosság, melyet felmutattak előttünk, rosszabb magánál a betegségnél, s inkább irányul a baj továbbterjedésére, mint annak meggátlására.

Ez az orvosság, vagy hogy az igazi nevén nevezzük, a munkás és munkaadó közötti viszony megállapitására vonatkozó törvényjavaslat az, melyet vegyelemzés alá veszünk. Hozzászóltak ehhez gazdasági, humanus és paritás szempontjából; ellenzéki honatyáink, a napi sajtó élénken aposztrofálják annak 61. és 63. §-át, melyek benne a botrányköveket képezik. Mi ezen emlitett három szempont mellett foglalkozunk majd az intenczió tisztaságával is, mely ennek a törvényjavaslatnak életet adott.

Helyes-e a jelen javaslat paritás szempontjából? Ha jól tudom, éppen a nagy Széchenyi mondotta, nem elég törvényt hozni, annak nemcsak érvényt és tiszteletet szerezni, hanem azt meg is kell kedveltetni. Kik k dvelik meg a törvényt? Azok akiknek érdekében hozatott. Hogy pedig a törvény kedvelt legyen s mindenki tisztelettel hajoljon meg előtte, szükséges, hogy az legyen olyan, mely nem emeli fel egyiket a másik rovására, vagyis legyen oltalmazója a gyengébbnek, ne pedig elnyomója!!

Melyik a gyengébb fél? A munkásosztály, mely óhajait és jogait hangosabban meri nyilvánitani, illetve követelni. Sokan megütköznek a nép fiainak ilyetén való fellépésén, irtózattal tekintenek a nyersességre, melylyel követeléseit érvényre akarja juttatni. Mi akik ismerjük annak az ugynevezett alsóbb rétegnek életét, nem csodálkozunk, viseletét megértjük, de hozzátesszük azt is, hogy nem helyeseljük. Az a munkás sem anyagilag, sem társadalmi uton nem tudja érvényre juttatni jogait, a törvényhozás is elfeledkezett róla. Miféle eszköz marad kezében? Az ököl, a nyers erőszak. Nos hát az uj törvényjavaslat hogyan védi meg őt a munkaadó ellen? — hiszen a hiba meg volt mindkét félen, sőt nagyobb arányban éppen a munkaadónál s mégis a nagyobb bünösnek kedvez, kinek cselekedetei értelmiségénél fogva nagyobb beszámitás alá esnek.

De hát nem is lehet ez másként! A mi kormányunk, mely a liberalizmust hangoztatja s szeret vele dicsekedni, a paritást nem ismeri. Nem vádoljuk tudatlansággal a törvényhozó faktorokat, a kodifikátorokat, nem, hiszen a bölcseségben nincs hiány; hanem vádoljuk igazságtalansággal, mely mig dédelgeti a kapitalizmust, addig törvényt hoz annak mint erősebbnek érdekében a gyengébbnek elnyomására. Hát ez megállhat humanus szempontból is? Az az ominózus két paragrafus a tőke diadalszekeréhez nagyobb számmal gyűjti a rabszolgákat, a szerencsétlen munkásokat. Ők szabadulást vártak, megrendszabályozását annak a szivtelenségnek, melyre szemet hunytak s most látják, hogy jobban ki vannak szolgáltatva az önkénynek a törvény által, mint valaha!

Emlékezzünk csak vissza az aratósztrájk idejére. Reámutattunk akkor általánosságban azon anomáliákra, melyek felidézték a munkászavargásokat. Az a gazdasági rendszer, mely ma divik, különösen az *uj földesurak* birtokain és a gyárakban, páriává alacsonyitja a munkásokat. A viszony a munkaadó és munkás között kényszer-helyzetet teremtett a munkás részére: *enni, vagy nem enni*; a gyomrot pedig sem ékesszólás, sem Menenius Agrippa meséje, sem paragrafus nem csillapitja le, hanem a munka által keservesen keresett kenyér.

A diagnozis.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Irta: **Németh Ödön.** (17)

— Én nem — gondolta busan Eltony, — hanem ő!

De nem szólt semmit leányának, nem mert válaszolni, mert félt, hogy hangja elcsuklik a szomoruságtól. Csak kezei közzé fogta Eszter szép fejét, szomoruan hajlott le hozzá s megcsókolta a homlokát.

Az incidens véget ért. Eszter nem mert kételkedni abban, a mit mondtak s nem mert beszélni többet erről a dologról, nem akarta megszomoritani édes atyját.

Zsolna azonban komor sejtelemtől kinozva tért az nap haza. Ennek a jelenetnek emléke nagyon mély barázdát vont a lelkében, s mint félelmetes eshetőség állott előtte, hogy mit tehetne, ha e kérdést Eszter ismételné; mit tehetne, ha esküt kivánna tőle bizonyitékul? Rettenetes helyzet, borzasztó eshetőség, a melyre eddig nem gondolt.

Némi megfontolás után levelet irt Eltonynak, a melyben figyelmeztetve a mai jelenetre, s annak esetleges ismétlődésére, kérte, hogy most már semmi körülmény között nem hagyja őket egy pillanatra sem egyedül.

A levelet azonnal elküldte és egy kicsit megnyugodott, hogy a veszély elmult. Ez a jelenet azonban sokkal borzasztóbb volt, semhogy hamar tul tehette volna magát rajta. És a mint tünődött felette, rémületes kétségbeeséssel gondolt egy másik eshetőségre. Mit fog tenni, ha majd egyszer Eszter levélben fogja hozzá intézni e kérdést? — Hiábavaló lesz ez esetben minden áldozat és ámitás — megfogja ölni Esztert, vagy hamis esküvel megöli a saját lelkét.

Hát hiába minden nemes érzés, minden áldozatkészség, egy véletlen közbelép és minden jóindulatu tervet halomra dönthet?

Mint a fullasztó gőzök nehéz kavarodása, fárasztó lassusággal kömpölygött agyán végig e rettenetes gondolat. És ebben a tájékozatlan lelkiállapotban, mint csalogató lidérczfény lobbant fel egy végzetes elhatározásnak gondolata. Hamar kioltotta a hit szellője, de a zsibbadt agyvelőben ujra fellobbant s csalogatta, hitegette magához fáradt, szomoruan kimerült lelkét. Agyát lassanként forróság lepte el, nem tudott többé már szabadulni a kétségbeesett eszmétől. Befészkelte magát agyába s a kedvező talajon csakhamar urrá lett.

Két keze közé szoritotta fejét s keservesen sóhajtott fel:

— Isten megfogja nekem bocsátani, hiszen nem a gyávaság, hanem az önfeláldozó szeretet erőszakol a halálba!

Szemei egy pillanatra megakadtak a falon függő revolveron. Ez lesz az utitárs! . . .

VIII.

Zsolna siettetése következtében egy héttel hamarább jött el a bucsuzás napja, mint számitották volna.

Csak a legszükségesebbeket intézte el, aztán becsomagolta iratait, azzal az elhatározással, hogy végső intézkedéseit csak a fővárosban teszi meg. Valami ideges türelmetlenség üzte, hajtotta erről a helyről, mintha félt volna, hogy kimerül ereje, s szilárd elhatározása az utolsó perczben cserben hagyja.

Az utolsó napot Eltonyéknál töltötte. Tréfálkozott valami ingerlékeny kaczagás közben. Beszélt bohóságokat Eszternek, s tett igéretet mindenre.

Csodálatos tekintettel beszélt arról, hogy milyen boldogok lesznek — nem ha visszajön, hanem ha majd ujra találkoznak. És Eszter nem kérdezte tőle, mikor, hol fognak találkozni. Ugy hitt, ugy bizott benne, olyan jól estek neki a hazug igéretek.

Eltony volt a legszomorubb. Az öreg embert egészen megtörte a nagy szomoruság. Szórakozottan nézett a levegőbe, mintha a láthatatlan atomok csodás kavarodását látná s mintha abból akarna valamit megérteni, amit ősz feje nem tudott fölfogni. — Miért ez a rettenetes végzet, amely annyi embernek szivét fogja olyan nagy szomoruságba sodorni? Minő bünöknek bünhődése ez? Ki a hibás, hogy mind ezt át kell szenvedniök?

Eltonyné nem volt beavatva a dologba, s bár az általános nyomot hangulat, a mely ott ült a kaczagó, tréfálkozó Zsolna arczán, az ő kedélyét is befolyásolta, mégis igyekezett a jó kedély dolgában elöljárni.

— Ugyan, tesz is az valamit, egy, két évre elválni, ilyen fiataloknak! Nem kell ezt olyan tragikusan feltogni, hiszen Zsolna utazása tulajdonképpen a nászutazás előkészitője. Erre gondoljanak s örvendezzenek rajta, mintha hosszadalmas lakodalmuk kezdődnék.

A fiatalok jóizüen nevettek ezen az édes hasonlaton, Eltony azonban szomoruan nézett feleségére.

— Temetünk, temetünk, — gondolta busan magában, — temetünk most, és gyászolunk azután még sokáig.

Mai lapunk 8 oldal.

00000831

Milyen körülmények között nyujtják ezt neki? — a törvény erről is megfeledkezett! A törvényhozás nem kutatott a baj forrása után s ezért megérdemli a legsulyosabb kritikát, pedig nem hiányoztak, akik ezt neki megmondták. De mert dédelgetettjeinek érdekét látta veszélyeztetve, hallatlanná tette a baj elsorolását és a diagnozis megállapitása nélkül irt receptet. Azok a honatyák kik ennek a törvényjavaslatnak megalkotásán fáradoztak, voltak-e a gyárakban, a munkás barakokban? Leszálltak-e a pincelakásokba, elmentek-e a mezei munkások viskóiba? Ha igen, akkor a látottak és tapasztaltak után lehet-e ilyen törvényjavaslattal előállani? Igaz mérleg-e, mellyel ők mérnek?

Rámutattunk a mezei munkás helyzetére. Elni kell neki, ezt tudja a munkaadó és kiaknázza ezt a helyzetet *s két szerződést köt vele, egyikről tudomással bir a törvény, a másikról nem; mert az egyik irásbeli a másik szóbeli. A munkaadó kedvezőbb körülmények között levén, csak ugy hajlandó irásbeli szerződést kötni, ha már a szóbeli szerződés feltételeit teljesitette, vagy a jövőben teljesiteni fogja, a helyhez kötött munkás kénytelen ráállani, hogy máskor is kenyeret kapjon.* Azt pedig kell-e mondanom, hogy a szóbeli szerződés a munkást ingyen végzendő mezei dolgokra kötelezi. *Erről a szivtelenségről sem vesz tudomást az uj törvényjavaslat!*

Az irott szerződések megtartásánál mennyi kibuvót talál a munkaadó, akár a mennyiség, akár a milyenség kiszolgáltatásában! Ha a munkás zugolódik, fellázad ez ellen, akkor sujtja a munkaadó, sujtani fogja a törvény. A munkaadót csak szeliden simogatja meg az igazságszolgáltatás vesszeje, büntetése is csak egy oldalról jön, de a munkás kétszeresen érzi a törvény szigorát, ha föl mer szólalni, vagy erélyesen sikra szállni jogainak, követeléseinek megcsorbitása ellen. A munkaadó sujtja, elveszi tőle a megélhetési módot, a törvény pénzbirsággal, esetleg börtönnel és mig ott sinylődik, olcsó béren szerzett tót vagy vend munkás arat ott, ahol nem vetett. *Hát ez is megállhat?*

Tegyük fel, hogy némely helyeken kielégitő a munkás helyzete, vajjon gondolkodtak-e arról, hogy azt a csendesen munkálkodó népet senki se zavarja? Láttuk, hallottuk. A szocziálista izgatók szabadon jártak-keltek, a munkába álló zselléreket terrorizálták, vörös zászló elővitele mellett kiabálhattak a fennálló jogrend ellen, a munkaadók ellen. És mi történt? Lelődözték a csendőrök a tudatlan, hiszékeny, félrevezetett munkásokat, bezárták őket, a zavargás értelmi szerzői pedig nem csak ép bőrrel menekülhettek, hanem szabadon üzhették garázdaságaikat. *Ezt tudva, hol van a törvényjavaslatból az a paragrafus mely az izgató szedett-vedett népséget, a szocziálistát sujtsa?*

Nem ereszkedünk hosszasabb birálásába ennek a törvényjavaslatnak, elég ebből ennyi. Nem látunk benne sem jóindulatot, sem méltányosságot, sem igazságot; de elmondhatjuk róla azt is, mint hirtelen készitett dologról, hogy helytelen. — A nyáron észlelt jelenségek nem voltak uj keletüek; hogy most elementáris erővel törtek ki, az csak kormányunk óriási könnyelműségének tudható be, mely nem gondoskodott preventiv eszközökről a baj meggátlására. Helytelen a törvényjavaslat azért is, mert az erőszak erőszakot fog eredményezni. Elköveti azt a hibát, hogy az operácziókhoz csak kést használ, de enyhitő szerekről és kötelékekről egészen megfeledkezett. Mi történik? A szabad levegő hozzájárulásával a seb elmérged és nem lesz orvos, illetve törvény, mely azt meggyógyitsa.

Bizalommal nem viseltethetünk az uj **törvényjavaslat iránt, e helyett elvártuk a kormányunktól, hogy a társadalmi átalakulásokból származó bajokkal szemben a *mezőgazdasági* és *ipartörvényt* revideálja, vagy a mai állapotok követelményei szerint teljesen átalakitja a humanizmus, a gazdasági viszonyok, a jog és méltányosság elvei szerint. Ezt nem tette, nincs is szándékában tenni, hanem egy törvényjavaslattal áll elő, mely az üldözöttet üldözi. Lássa tehát majd, hogy a ki szelet vetett, hogyan fog vihart aratni!**

A lóvásártér ügyében.

Sok jóravaló eszme penditetett már meg a sajtóban, de fájdalom, mind a három hirlapunknak a város haladását czélzó, nemes törekvést képviselő iránya a legtöbb esetben üres szalma csépelésének bizonyul.

Mig hazánk más vidékén, mint például a Szepességben letelepedett németek, városaik érdekében sok szép, nemes és hasznos miveleteket visznek vala véghez, addig a székesfehérváriak az évek hosszu során át semmit sem tettek a közös jólét emelésére, vagy amennyiben mégis tettek valamit azt oly ákom-bákom módra cselekedték meg, hogy szinte kirivóvá válik a város intéző köreiben folytonosan uralkodott fejetlenség.

De különösen bántó lehet a város haladását szivükön viselő polgárokra, mert hála Istennek, ilyenek is vannak, hogy ez a hagyományos szellem még napjainkban is mindegyre kisért. Még ma nap is egyik baklövés a másikat követi, noha az ugynevezett tulságos német pedanteriához hiven, kisebb és nagyobb bizottságok években át gyüléseznek és üléseznek sokszor oly csekély dolgok miatt is, amelyeknek nyitját egy kis körültekintéssel nagyon is könnyü volna megtalálni. Igy például, hogy tárgyunkra térjünk rá, nagyon sok ember, ha megkérdeznék, minden nagyobb fejtörés nélkül megmondaná a város élén álló polgármesternek, hogy Piripócs és Székesfehérvár kivételével ma már egy városban sem tartják az állatvásárokat benn a városban és hogy száz és

---

Zsolna egy pillanatra felfogta ezt a szomoru tekintetet, és a szivét elszoritotta a fájdalom. Hátha még ez a szerencséten leány tudná, hogy milyen hoszu nászutra indul ő most, vég nélkül hoszu nászutra, a melyből nem tér vissza soha! — És azért mégis találkozni fognak!

Eszter is halavány volt, de rendkivüli lélekerővel uralkodott érzelmein, pedig valami megnevezhetlen gonosz sejtelem szorongatta a szivét. Nem tudta vajjon atyja szomoru arczának láttára, az elválás kinos aggodalma, vagy valami ösztönszerü érzés kinozza a szivét? — mely fájt nagyon s ugy vergődött mint a kalitba zárt, megijedt kis madár. Nem akarta azonban Zsolna utját megneheziteni s szért csevegett össze-vissza mindent mosolygó arczczal, kedvesen. Beakarta váltani önmagának tett igéretét, hogy nem fog sirni. Hiszen Zsolna mindég azt mondotta neki, hogy erősnek akarja látni az utolsó perczekben; azt mondta, hogy ha sirna, könnyező arcza elkisérné magával mindenfelé és nem tudna nyugodt lenni egy pillanatig sem. Megmutatja hát hogy erős, nem sir, — csak majd azután ha elment.

Az elválás ideje jött. Mintha valami félelmetes háló szorult volna lassanként mindég jobban össze körülöttük, ugy nött szomoruságuk, a mint az óra mutató haladt előre. Néha csodálkozva néztek az órára és ugy tetszett nekik, hogy az nem czammog mint azelőtt, hanem szökik előre s rettenetes ugrásaival röviditi együttlétüket.

Öt órakor kellett Zsolnának kocsira ülni, hogy a pár órányira levő vasut állomáshoz érjen, honnan az éjjeli vonattal Budapestre utazzék.

Mikor a nagy inga óra rezgő hangja négy órát ütött, egyszerre elkallgattak valamennyien s talán min egyik ijedten gondolta e pillanatban magában:

Még csak egy óra!

Zsolna tagjait zsibbadás fogta el. Felállott s a parkba nyiló nagy ablakon kitekintett.

— Hadd nézzem meg még egyszer ezt az édes emlékekkel tele parkot, — hiszen nem fogom látni egy-két évig.

Magában pedig borzongó ijedtséggel mondotta hozzá: Soha!

Nem látja többé a parkot, a virággal szegélyzett séta utakat, nem a nagy platánokat, sem a zöldes vizü Köröst, sem a távolban kékelő hegyeket. Utoljára látja mindezt. Egy óra még, aztán mintha megvakult volna, ez a kép nem fog többé szemébe tünni . . .

Eszter oda állott mellé és a vállára tette kezét. Zsolna föleszmélt. Mit bámul ő ez élettelen vidékre? miért szomorkodik annak elvesztése fölött? mikor itt áll mellette Eszter, a kit szintén nem fog látni többé. Nem soha, soha.

— Rettenetes!

Hanem azért mosolyogva simogatta Eszter haját, miközben eszébe jutott, hogy ő most tulajdonképpen agoniában van. Valami kábulat azonban megőrizte attól, hogy ezt egész világosan fölfogja.

— Vihar lesz! — mondotta Eltony komoran nézve ki az ablakon.

Valóban a távoli hegyek fölött viharos fellegek tornyosultak. Az eső ködös homálya bevetette komor szinét a nagy ablakon, s mindannyian nyomasztó hangulattal néztek a haragba borult láthatárra.

Eltony kiadta a rendeletet az inasnak:

— Fogjanak be! . . . .

Eszter megrázkódott. Valami hidegség futott át tagjain. Csak még pár percz! — Zsolna mosolygott ugyan, de Eszter látta, hogy arczára valami sötét árny borult. Talán látszik az ő arczán is az aggodalom.

— Erős leszek, erős leszek! — biztatta magát.

Kétségbeesett erőlködéssel evődtek, de többé nem tudták egymást elámitani. Tisztában voltak egymással, a közös szomoruság mint villamáram szaladgált keresztül rajtuk.

A láthatár széléről mind magasabbra terjedtek a nehéz fellegek. Szürkés barna szinével hömpölygött az égbolton, mint valami gátat tépett haragos áradat. A szoba szokatlan sárgás szinbe borult, s mintha valami átok alul szabadult volna fel, dühöngve kapaszkodott bele a park lombos fáinak koronájába a viharos szél.

Tompa dübörgés hangzott fel a parkból. A hintó gördült a bejárat elé. Az utolsó pillanat!

Zsolna felált. Mintha a szivverése eláll volna.

— Csak most adj erőt Istenem! — fohászkodott magában.

Egy ideig csend van. Egyik sem meri megtörni a hallgatást. Zsolna szólal meg.

— Most már mennem kell!

Nem mosolyog, nem hazudja többé a kedélyességet. Elég volt. De azért komoly, nyugodt, — borzasztóan nyugodt. — Eszter sóhajtani szeretne, de nagy erőfeszitéssel elfojtja. Eltony nem mer beszélni. Fáj a torka, mintha vadkörtét evett volna s az fojtogatná.

Eltonyné van magánál legjobban. Rendelkezik, hogy a podgyászokat vigyék le. Eszter

00000832

száz ok szól amellett, hogy a ló- és szarvasmarha vásárt nálunk is a városon kivül, de közvetlenül a város mellett helyezzék el valamely alkalmas területen.

Hogy a falra babot hányás munkáját végezzük, ugy sebtiben felsorolunk néhányat ama sok ok közül, melyek kivánatossá teszik a lóvásároknak a mostani helyükön való beszüntetését és az ilyen vásárokra alkalmas, a városon kivül eső, de a várossal közvetlenül szomszédos területnek a megszerzését.

Az egészség, — miként az elemi iskolás gyerekek részére irott könyvekben is megvagyon irva — tudvalevőleg legnagyobb kincse az embernek. Kár, hogy városunk tisztelt képviselői a gyerekkorukban az egészségről hallott bölcs mondásokról hébe-hóba nagyon is megfeledkeznek, mert ellenkező esetben egybenmásban másként cselekednének, mint a hogy cselekedni megszokták.

Most a lóvásárokat benn a városban tartják egy kis területen. A lovak kipróbálására kénytelenek a vevők a közlekedésre szánt utakat is elfoglalni, a midön éktelen kiabálásukkal téritgetik ki az utjokban állókat, kik a beállható veszélytől megrémülve azt sem tudják jobbra térjenek-e ki, vagy balra.

A lovak legtöbbjét a szük Nádor-utczán vezetik a vásárra. A kocsi-torlódás miatt tehát a veszedelem már ezen utczában is utolérheti az embert. A nevezett utczában a szemétnek a kövekre rakódása minden vásár alkalmával megismétlődik és mivel rossz időjárás esetén el sem lehet onnan tisztittatni, a levegőt hosszu idön át megfertőzteti. Maga a vásártér pedig annyira megvan már trágyázva, hogy városunk határában nincs egy szántóföld sem, mely e tekintetben vetélykedhetnék vele.

Homok és szemét a városban, szennyes viznek kiöntése az utczára, posványok a város határában; mind, mind okai, hogy nálunk a halandóság szertölött nagy. Ha gyakori szelek nem keresnék fel utczáinkat, az itteni lakósságnak ma már fele sem volna talán meg. Ezek, t. i. a szelek enyhitgetik városunk tisztelt képviselőinek, vagy szebb czimükön nevezve, városunk tisztelt atyáinak a közegészség iránt mutatkozó érzéketlenségükből eredő káros következményeket.

A lóvásárnak kihelyezéséről valóban az egészségre egyik káros befolyásu tényezőtől szabaditanók meg a lakosságot.

De az erkölcsiség óvása is igényelheti a szóban forgó vásárnak a jelenlegi helyéről alkalmasabb térre áthelyezését. Ugyanis házsorok által határolt terület az, hol most az eladásra szánt lovak egybegyüjtetnek. Nők, gyermekek kénytelenek lakásukra menet a lóvásártéren áthaladni és bizony ilyenkor akaratlanul is fültanui lesznek a sokszor nagyon trágár beszédeknek.

Hogy aztán esztetikai szempontból sem szabadna türni a város belső területén a ló- és szarvasmarha vásárokat, az elvitázhatlanul bizonyos, de erről ez idő szerint még felesleges hosszasan beszélni, mert itt Székesfejérvárott előbb egy uj nemzedéknek kell felnőnie, hogy a szépről is beszélni érdemes legyen. Iskoláink — ugy hisszük — e tekintetben szintén megteszik kötelességeiket. Oly generácziót nevelnek városunknak, mely a szépet s hasznossal a hasznost a széppel egyesiteni tudni fogja.

Eszünk ágában sincs, mint ezt már előre mondottuk, az argumentumok sokaságával hozakodni elő; hisz már az eddigiekből is kitetszik, hogy az állatvásárokat a város területén belső területén tartani, a haladás iránt kevés fogékonyságra vall.

A mostani vásártér lóvásárok tartására kicsi. Azután meg szabálytalan alaku és homokos talaj. A büzhödt levegő és a legtöbb por onnét jön be utczáinkba. Ezeken csak ugy lehetne segiteni, ha a vásárteret utczákra osztanák fel (mely esetben a város a háztelek eladásából szépen pénzelhetne), a ló- és szarvasmarha vásárt pedig e városon kivül helyeznék el. Rá való alkalmas terület bőviben van a Felső-város és a Kis-Kecskemét között vagy más oldalon olyan, mely a város tulajdonát képezi és a müvelésre nem alkalmas.

Igazán vizbe dobott pénz lesz az a 26.500 forint, melyet a lóvásárnak a mostani helyén való rendezése czimen előirányozni akarnak s majdan kifizetni fognak. Azért mondjuk a nevezett összeget elfecsérlendő pénznek, mert csak szabad reménlenünk, hogy utódaink a közegészségre, a szép érzelmek fejlesztésére, ápolására stb. ügyelni fognak és ennek folyományaként tüzbehányják azokat az összes karfákat, melyeket most a jelenlegi vásártéren megcsináltatni szándékoznak városunk ügyeinek némely intézői

Valóban nem szép tőlünk minduntalan tetézni utódainknak majdan a kisajátitások és ehhez hasonló dolgok czimén előálló költségeit. Hogy egyebet ne emlitsünk, itt van például a nemrégiben készült korcsolya-pálya, melyet mivel április és május hónapokban az ott lerakodó posvány sok betegség okozója, a közegészségre való tekintetből, ha előbb nem is, de husz év mulva bizonyosan máshová tesznek át s a jelenlegi helyét pedig, hogy a tavaszi mocsarat a város belső területén megszüntessék, tetemes költséggel feltöltetik. De térjünk rá ismét a tárgyunkra.

Ha az állatvásárt a városon kivül helyeznék el, a szarvasmarha-vásár mostani területén, az ugynevezett Király-soron, nagyon alkalmas hely kinálkoznék az iparczikkek elárusitására. Ezzel aztán azt is elérnők, hogy olyan szembeötlő helyről, mint a mostani vásártér, eltünnének a szabók és más elárusitók izléstelen bódéi, melyek a vásárok után néha heteken át éktelenkednek ott, ahol fölállittatnak. A belváros szük utczáin keresztül nem hajtanának annyi állatot, mint most, mert a városon kivül lenne a ló- és szarvasmarha-vásár, az eladók nagy része a város utczáinak érintése nélkül is eljutna oda.

Arra, hogy a mostani vásártéren házak emelkedjenek, ma még gondolni is merészségnek tünik fel sokak előtt, de miért nem lehetne a heti vásárok egynémely dolgait oda átvinni? Ember ember hátán tolong most a Simor-utczában, minden hetivásár alkalmával; azért ugy hisszük, eladó és vevő közönség egyaránt dicsérné a város vezetőségét, ha egyelőre csak a tüzifa elárusitónak jelölne is ki a vásártéren a mostani fapiacznál jobb helyet.

Végre még valamiről. Európának talán egy városában sem történik az illem és a tisztaság ellen annyi kihágás, mint hetivásárok alkalmával Fehérvárott. A ki ezt nem hiszi, sétáljon el a Ponty-vendéglő oldalánál elhuzódó csatorna mellett a gyalogjárón, befogja látni, hogy a falusiak számára ott a csatorna mellett egy „illemhelyet“ sürgösen kellene készittetni. No de elég már a babnak falra hányásából!

Aliquis.

---

is, Zsolna is figyelmezteti valamire a szolgát. Örvendenek, hogy van miről beszélni.

Az inas és szobalány sürgölődik. Topogásuk, halk suttogásukkal egy kis izgató élénkséget keltenek. Aztán kimennek és ujra csend van.

Zsolna odamegy Eltonynéhoz, aztán Eltonyhoz s végre Eszterhez. Formális bucsu üdvözlések, jó tanácsok a szülők részéről, kérés, igéret Eszter részéről. Gépszerüleg megy az egész, mintha a ki mondja nem tudná mit beszél, s a kinek szólna nem hallaná. Nincs ebben a bucsuzódásban semmi őszinteség, semmi érzés, mert egyik sem arról beszél, a miről szeretne.

Lemennek. A tiszta fövenyes park-udvaron ott áll a kocsi, mellette az inas. A szél zúg a park fái között s egy-két száraz levelet kerget az uton.

Mikor leérnek a széles lépcsőn, Eltonyból kitör a fájdalom, megöleli Zsolnát.

— Édes fiam! . . .

A visszatartott keserüség önkénytelen kitörése nyilvánul a hangjában. És ez a hang elgyöngiti valamenyiőket. Zsolna a mig átölelve tartja az öreget, szünetlen fohászkodik.

— Csak most ne hagyj el Istenem!

Eltonyné a szobalánynak mond valamit, csakhogy beszéljen, mert ő is elérzékenyül. Eszterben pedig már sir a fájdalom. De ebben a szomoruságban is eszébe jut igérete s a szegény gyermek borzasztó erőfeszitéssel elfojtja a sirást, pedig érzi, hogy milyen nagy könnyebbségére szolgálna, ha szabadon sirhatna.

— Erős leszek, erős leszek — biztatja magát, és valóban, mikor Zsolna Eltonynétől is elbucsuzva hozzá lép, száraz szemekkel áll előtte. Csak az ajka remeg idegesen.

Kezet fognak. Annyi mondani valójuk volna, és nem tud Zsolna semmiről beszélni.

— Isten vele Eszter — mondja — s a leány nem viszonozza, nem meri szétnyitni az ajkát, mert azonnal kitörne belőle a zokogás. Csak a fejével bologat és mosolyra vonja reszkető ajkát.

Megszoritják egymás kezét, aztán Zsolna elfordul és szédülő agygyal megindul a fogat felé. Egy kevéssé imbolyog a járása, mint a kissé ittas emberé. Csak egy lépés és a fogathoz ért. Ebben a pillanatban rettenetes sikoltás tör fel Eszter ajkán.

Zsolna ijedten fordult hátra. Eszter pedig szét veti két reszkető karját aztán oda rohan hozzá:

— Béla! — Béla! — kiáltja s átöleli forrón, szerelmesen és megcsókolja.

— De Eszter! — szólal föl megbotránkozva Eltonyné.

A férje azonban megfogja a karját.

— A halottakat szabad megcsókolni — mondja komoran.

És mikor Eltonyné látja halvány, szomoru arczát, valami iszonyu, az ismeretlen veszedelemtől való félelem némitja el.

Zsolna is lefejti gyöngéden Eszter karját. Most már mennie kell, mert különben megörül. Megszoritja Eszter kezét, aztán beugrik a fogatba.

Eszter zokogva marad álló helyén, s mikor az induló fogatból Zsolna vissza néz, két karját kétségbeesetten tárja felé és fuldokló zokogással kiáltja utána:

— Várlak! . . . . . mindig várlak!

Mikor a fogat kifordul a parkból, Eltony odamegy a leányához és a keblére öleli.

— Oh apa, — édes jó apuska! — zokogja Eszter, mintha a szive akarna meghasadni.

És az öreg Eltony bánatos szemeiből két nehéz könnycsep hull a zokogó gyermek szöke hajára:

— Szegény leányom!

De Eszter hirtelen kibontakozik atyja karjaiból, nem zokog többé, hanem csak néz maga elé, mintha valami hirtelen ért gondolat megőrjitette volna. Aztán örömteljes felkiáltás tör ki ajkán és rohan rémületére a szülőknek és cselédségnek fel az emeletre. A lépcsőn elbukik. Erősen megüti magát, de felugrik és rohan tovább fel, rohanna talán még akkor is ha halálra sebezte volna magát. Pedig az emelet szoba ablakából ha kinéz az eső verte utra, ott a távoli hegy kapaszkodon csak egy hangya módra lassan mozduló fekete pontot fog látni semmi egyebet és ő mégis boldognak érzi magát, azt hiszi, hogy öt magát is látta még egyszer.

És amint ott áll az ablaknál nem veszi észre, hogy csendesen mellé kerül az atyja s fáradt öreg szemeivel ő is vágyva néz a hegykapaszkodó felé, pedig ő azt a lassan mozgó fekete pontot sem látja, a mely viszi magával tul a hegyeken azt az embert, a kit mindnyájan szeretnek s a ki szereti őket s még sem fog visszatérni többé soha! . . .

— — — — — — — — — — — — —

És Zsolna amint összeszoritott ajakkal belebámult a sötéten beborult hegyvidékbe, kocsizörgésen, szélzugáson s menydörgésen át mindég egy keservesen zokogó hang cseng a fülében, s csak azt a ketségbeesetten álló leányalakot látja, a ki szerelmes vágygyal tárja ki feléje a karját s folyton azt zokogja:

— Várlak . . . mindég várlak!

(Vége következik.)

00000833

HIREK.

— **Meghivó.** A vizivárosi kath. fiókkör f. hó 26-án azaz karácsony más napján este 5 órakor tartja évi rendes közgyülését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mult évi közgyülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Jegyzői jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Számvizsgálók jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása. 6. Előterjesztése a jövő évi költségvetésnek. 7. Tisztujitás. 8. Választmányi tagok választása. 9. Két irásbeli inditvány. 10. Elnöki zárszó. Mely közgyülésre a tisztikar, a választményi és rendes tagok ez uton is tisztelettel meghivatnak. Kelt Székesfejérvárott, 1897. decz. 15. *Kiss* Arisztid jegyző.

— **Negyven éves szolgálat.** Az Első magyar általános biztositó társulat igazgatója *Ormody* Vilmos tegnap ülte meg Budapesten szolgálatának negyvenéves jubileumát. Ez alkalommal nemcsak a nevezett biztositó társulat tisztikara üdvözölte fényes ünnepséggel, de a többi nagyobb biztositó társaságok is küldöttséggel ünnepelték az erélyes és mégis nemes szivü igazgatót. Ezenkivül a társadalom számos kitünősége üdvözölte Ormódyt.

— **Bárány himlő.** Mint levelezőnk irja *Alcsuth* községben az iskolás gyermekek között járványszerüleg fellépett a bárány himlő. A betegedések olyan nagy mérvet öltöttek, hogy az alispán az iskolák bezárását elrendelte.

— **Kutba esett.** Nem ugy a hogyan régebben kedélyes csók kiváltás reményében mulattak a fiatalok, hanem egészen komolyan cselekedte ezt meg egy gyermek leány. *Herczegfalván* — mint levelezőnk irja — *Rédl* Katalin 11 éves lányka vizhuzás alkalmával mintegy 15 öles kutba belesett, hol halálát is lelte, mert a beleeséskor fejét a kutban levő vasabroncsba ütötte s attól két nagy sérülést szenvedett. Amint a kutbaesést meglátták, azonnal segitségére mentek, de már akkor, kivették halva volt.

— **Szegény tatár.** Lapunk egyik legközelebbi számában e czim alatt megirtuk volt, hogy *Szabó* István czeczei lakos egy ismeretlen nőt temettetett, abban a hitben, hogy az az ő hitves társa. Ennek a tragikomikus esetnek most folytatása lesz. A hatóság ugyanis elrendelte az ismeretlen egyén exhumálását, hogy annak kiléte megállapitható legyen. Mint értesülünk ez alkalommal *Szabó* István is meg fog jelenni a hivatalos funkcióhoz, még pedig hazakerült feleségével együtt. — Talán megakar győződni, hogy nem tévedett-e?

— **Két bajtárs.** Folyó hó 16-án délután két vándorló legény ült a csoóri nagyvendéglő ivó szobájában. *Primusz* József és *Sforzsák* Márton. Primusz a falubeli legényekkel diskurált, Sforzsák pedig egy kopott könyvből olvasott valamit, nagy érdeklődéssel, hangosan mormolva a szavakat, mint mikor a diák a leczkéjét tanulja. Együtt gyerekeskedtek, korán barátokká lettek azaz jobban mondva vetély társak. Alattomban egymás ellen áskálódtak mindég. Mindketten Szfejérvárott tanultak, egyszerre szabadultak fel, egyszerre álltak munkába, együtt vándoroltak s még a mesterségök is egymásra utalta őket: egyik molnár volt a másik pék. Most éppen hazatérőben voltak hosszu vándorlási évek multán. — Sforzsák már becsukta a könyvét s ragyogó arczczal, nagy páthosszal mormolta: . . . . A nagy távolban is öné volt gondolatom kisasszony, ön felé vert szivem, mint az óra kettyentője, mely csak egy felé mozoghat . ." A „Szerelmi Tolmács" azt irja erről a viszontlátáskor-ról, hogy ez ellenállhatatlan. Már a pogány Autonius ezzel hóditotta meg az afrikai Kleopatriát. Elég csak azt egyszerüen elmondani, hogy a lány könnyezve boruljon az ember nyakába. Sforzsák egy szuszra elmondta hiba nélkül az ékes órátiót, majd kifáradva a nagy munkában két kezére támasztotta fejét s elaludt. — Mikor felébredt üres volt az ivó s a nap is már lefelé bandukolt. Bosszusan szedte össze a holmiját s észre sem véve, hogy a tolmács hiányzik, megindult Székesfejérvár felé. Utkösben vagy harminczszor elmondta a „viszontlátáskor"-t. Mikor a hármas hidat elérte, rendbehozta ruháját s büszke lépésekkel mérte végig a palotai-utczát. Már setét este volt, midőn Ninácz háza elé ért. Dobogó szivvel ment fel a lépcsőkön, miközben a tolmács ismeretes szavait mormolta. Az üveges ajtó előtt nagy megdöbbenéssel hátrált vissza. A konyhából ismerős hang hallatszott: — „Öné volt gondolatom kisasszony, ön felé vert szivem . . ." Megismerte Primusz Józsi hangját. Söt mi több, a homályos üvegtáblán át látta, mint hajtja fejét Józsi vállára a szép Nina. Több se kellett Sforzsáknak, berontott az ajtón, torkon ragadta Primuszt s elkezdtek dulakodni. A verekedésnek Nina gazdája vetett véget, a ki a két szerelmes viadort utbaigazitotta a rendőrség felé.

— **Disznó szerencse.** Tudósitónk egy különös esetről értesit bennünket, mely egyik közeli községben történt a napokban. *Nagy* Istvánnak volt egy jókora hizója, mely a mindennapi zsiros kosztot azzal fizette meg, hogy össze-vissza rágcsálta az ólját, ha kiszabadult az udvarra, megrongált mindent s ha rendre akarták utasitani, még az embereket is megtámadta. Nagy István végre elhatározta, hogy leöli. Csütörtökön este nagy ügygyelbajjal kihajtották a kert végébe s hozzá fogtak az öléshez. De biz az nem ment egykönnyen. Háromszor is kisiklott a kezeik közül. Végre *Karinás* Máté sógor hatalmasan fültön ütötte. Nagy bele szurta a kést a torkába s a dühöngő hizó egyszerre elcsendesedett, meg sem mukkant. Hamarosan a torka alá tettek egy bögrét a vérnek, beteritették szalmával s vissza mentek a házba, hogy majd hajnalban megpörkölik. A falu már egészen elcsendesült, csak *Bödön* András lépteinek csobogása hallatszott egyenlőtlen időközönkint. Ugy nézett ki, mintha az egyensulyozás törvényeit tanulmányozná, pedig csak be volt csipve. A nagy ködben elboczorgott a kertek alá és sehogy sem tudott haza találni. Egyszer csak megpillantott egy halom szalmát, oda balanzsirozott s beletemetkezett. Még jó melegett is érzett benne. Azt azonban már nem érezte, hogy a melegség megmozdul és lemászik alóla. — Még homályos, ködös idő volt, midőn Nagy Istvánék felkeltek s kivonultak a pörkölés szinhelyére. Meggyujtották a szalmát s mikor már az ropogva kezdett égni, egyszerre csak emberi nyöszörgés hallatszott a szalma csomóból. Mindnyájan megrémültek. Hát még akkor, midőn megmozdul a halom s a tüz közül Bödöm András uram ugrik elő s hátra sem nézve szalad teljes erejéből. Rémületük akkor érte tetőpontját, midőn a hizót nem találták sehol.

SZINHÁZ.

Szinházi müsor

1897. deczember 18-tól deczember 26-ig.

18-án. Szombat: **Az ördög mátkája** (először).
19-én. Vasárnap délután: **A zsidó honvéd,** este: **Az ördög mátkája** (másodszor).
20-án. Hétfőn: **Helvia** (először).
21-én. Kedden: **Bőregér.**
22-én. Szerdán: **Béni bácsi** (először).
23-án. Csütörtökön: **Boissi boszorkány.**
24-én. Pénteken: Szünet.
25-én Szombaton délután: **Trilbyk,** este: **Háromszéki leányok.**
26-án. Vasárnap délután: **Az ördög mátkája,** este: **Székesfejérvári varró leányok** (először).

A szinház bérlete. Mint legutóbbi lapunkban meg is irtuk Szalkay csakugyan folyamodott a jövő évre a székesfejérvári szinházért. Ma délután lesz a szini bizottság ülése, mely minden valószinüség szerint ki is fogja neki adni.

Helvila. Jókai Mór szinművének hétfőn lesz a bemutató előadása. Mint értesülünk az igazgató ezt az előadást akarta *Gazdy* Aranka jutalomjktékául adni. A szini-bizottság azonban igen helyesen közbelépett és követelte, hogy Gazdy jutalomjátékát ne éppen a legrosszabb napra tüzze ki az igazgató. Mindenben osztjuk a szini-bizottság véleményét. Hiszen nemcsak egyik legtehetségesebb tagja Gazdy a társulatnak, de egyuttal közönséget is szerzett az igazgatónak. Igazságtalanság lett volna egy olyan napra tüzni ki jutalomjátékát, a mikor a közönséget egészen kimeriti szombat és vasárnap.

Az ördög mátkája Szalkayné lesz ma este! Mindenki méltó felháborodással értesült e hirről. Addig is zugolódott a közönség Szalkayné szereplése miatt, most pedig, mikor két tehetséges énekesnőnk van s mégis ő ragadja magához a jobb szerepeket, valósággal meg van botránkozva mindenki. Ugy tudjuk mikor Szalkainak kiadták a szinházat kikötötték, hogy feleségének nem szabad játszani! Nem tud a szini bizottság a szerződési feltételnek érvényt szerezni. Mindenesetre kivánatos volna, ha a polgármester is megértetné Szalkayval, hogy a város ezer forintnyi szubvencziót nem azért ad neki, hogy a felesége a maga szórakoztatására s a közönség bosszantására énekeljen. Közönségünk különben sem nagyon türelmes és ugy lehet nagyon keserves leczkét fog neki adni arról, hogy nemcsak az igazgatóné, de a közönség is valaki. — Mint halljuk a Böregérben is föl fog lépni.

A helyettes.

Vigjáték, irták: *William Busnach* és *Georges Duval.*

Csütörtökön volt bemutató előadása a vigszinház ez ismert müsordarabjának a székesfejérvári szinházban.

A fővárosi lapok kritikái bizonyos befolyást gyakoroltak a közönség alakulására. Kevés leány, sok férfi — az öreg urak teljes számban! Az utóbbiak tudták miért jöttek el, a leányokat tudatlanságuk hozta el az ujdonságra.

A darab meséje röviden ez:

Antoine de la Mouliere (Hetényi) ismerettségben van egy a férje által elhanyagolt, de becsületes asszonnyal Doucloseaunéval (Gazdy). Az asszony nem akar szeretője lenni, elhatározza tehát, hogy nőül veszi. Valentine (Gyurman) tanácsára a házasságtörés látszatát szándékoznak feltüntetni, s hogy a törvény, mint házasságtörőt el ne tiltsa Doncloseauné nőül vevésétől, Antoine a látszólagos házasságtörésben való részvételre, hálára kötelezett gyermekkori barátját Henri de Chanteleux márkit (Hidvéghy), Valentine jegyesét kéri fel. Henri és Doucloseauné azonban amig gyakorolják magukat a házasságtörési jelenetben, majdnem elkövetik a házasságtörést. A becsületes asszony megszédül láttára Henri férfias erejének, különösen pedig elbóditja Henri fenyegetése, hogy megveri. A vége az, hogy Antoinet az utolsó pillanatban görcs fogja el és kénytelenek őt a divánban elrejteni, a hol azonban nem birja ki a dicsőséget, és a rendőrök előhuzzák. A férjet nagyon megnyugtatja, hogy feleségét nem négyszem között találta. A harmadik felvonásban kihallgatja neje vallomását s megtudja, hogy Henri erejével és azzal, hogy megakarta verni, hóditotta meg őt. Mikor Doucloseané megtudja, hogy Henri Valentin barátnőjének jegyese s igy őt Henri nem szerette, hanem csak rut szenvedélyével ostromolta, — kiábrándul belőle, éppen ugy, mint a hogyan már előzőleg kiábrándult Antoinetből. Végül a férj erejét mutogatja, sőt fenyegeti, hogy megveri, és az asszony ismét szerelmes lesz férjébe. Valentin is megbocsát Henrinak, — és vége az előadásnak.

Ez a gyönge cselekmény éppen nem szolgálhat alapul egy egész estét betöltő vigjátékhoz, érdeklődésünket pedig egyáltalán nem tudja lekötni. Hogy mégis szinre kerül, annak egyedüli oka abban a frivolitásban s arczpiritó kétértelmüségben van, mely különösen a második felvonásban botrányos.

Tudom, hogy a nagy többség véleménye az, hogy nagyon modern dolog az ilyen pikantériákon mulatni, s igen nagy elmaradottság azokon megbotránkozni. Ha magam maradnék is véleményemmel, mint a hogyan nem maradok, még akkor is megmondanám hogy az ilyen gyalázatos darab merénylet nem csak az erkölcsi érzék, hanem maga a müvészet ellen is.

Ha a moralisták véleményétől eltekintve, elfogadnám, hogy a müvészet czélja nem a nemesités,

00000834

hanem az egyes egyedül gyönyörkdtetésünkre van rendelve, — hogyan illeszthető be még e felfogás keretébe is a *Helyettes?*

Gyönyörüségünkre szolgál mind az, a mi bennünk a fájdalom s a kin ellentétes érzetét, az öröm magasabb, tisztább fokát: szivbeli örömöt ébreszt. Ez a szivbeli öröm pedig merőben ellenkezik az idegekben székelő kéjes érzéssel. A gyönyör érzetét felkeltheti bennünk a szép természet, kiváló szép jelenségek és jellemtulajdonságok. De szivbeli örömöt, gyönyört nem okozhat nekünk szemérmetlenség és a jellemtelenség látása, — pedig a *Helyettesben* csak ennek tapsolhat a közönség.

Hála Istennek, nem honi termék ez a darab, és hogy nem halt ki belőlünk a nemesebb érzés, bizonyitéka, hógy első műintézetünkben, a nemzeti szinházban nem talált otthont sem a *Helyettes*, sem a vele egy forrásból fakadt rokondarabok. A vigszinház kétes dicsősége, hogy a valódi műérzék meghamisitására irodalmukba átplántálta ezeket az erkölcsrontó darabokat. A főváros romlottabb körében akad is közönsége az ilyen darabnak, de vidéken csak addig, mig nem tudják miről van benne szó.

Az a gyalázatos kétértelmüség, a mellyel a szinpadon beszélnek, valósággal fölháboritó s vannak mégis, a kik rendkivül jól mulatnak rajta. Miért nevetnek? — tünődtem magamban. Hiszen férfiak maguk között, sőt asszonyok is néha bizalmas barátnőik körében beszélnek a szinpadon hallott dolgokhoz hasonló drasztikus kétértelmüségeket! Aligha izgatja őket ez a beszéd s az ujság ingerével csak annyiban hat reájuk, hogy a mit máskor csak egymás között sugva beszéltek, azt most arczátlan nyiltsággal hangosan hallják a szinpadról egy nagy társaság körében. Ám mulassanak rajta! És ha vannak kiknek ez élvezett; s ha vannak kiknek ilyen élvezetre szükségük van, ám játszanak a szinházban hasonló darabokat, de ebben az esetben hatóságilag kellene kötelezni az igazgatót, hogy irja ki a szinlapon, hogy ebben a darabban leányoknak jelen lenni veszedelmes. Ha a nyilvános házakat, mint szükséges rosszat megtüri is a társadalom, de meg is bélyegzi e helyeket, a ki beteszi oda a lábát számot kell vetnie tettének utálatos voltával. Az ilyen darabok is előadhatók, de legyen őszinteség bennünk s valljuk be, hogy az abban látható szemérmetlenség és erkölcstelen kétértelmüség tetszik nekünk, s a ki szükségét érzi az ilyen dolgoknak, menjen nézze meg, mert azon már ugy sem fog rontani e szindarab.

Az orpheumokat rendőri ellenőrzés alatt tartják; miniszteri rendeletben tiltják a szemérmet sértő képek elárusitását, — pedig ezeknél sokkal veszedelmesebb romlást terjesztenek az ilyen szindarabok, a melyek ártatlannak látszó czimek alatt, a müvészet hazug jelmezében mérgezik meg a közerkölcsöket. Tisztességes asszonyok és fiatal leányok mosolygó arczczal mennek el az ujdonságot megnézni és sápadt rémülettel távoznak onnan. Ki tudja, hogy pár óra alatt mit vesztettek? . . .

Az a legborzasztóbb, hogy fiatal leányok is végig nézzék e darabot! — Nem elfogultság ezen megütődni, valamint nem modernség ezen mulatni. Hiszen a családban a legnagyobb óvatossággal őrzik a leányokat és minden sikamlós kétértelmüséget megrónak. És itt a szinházban egy-két óra alatt semmisül meg évek gondos aggodalma. Szeretném tudni, hogy mit szólnának a gondos anyák, de sőt az apák is, ha ott a szalonjukban beszélni merne valaki hangosan olyan drasztikus kétértelmüséget, mint a minőket hallunk e darabban a szinpadon? Bizonnyal fölháborodnának rajta. És jogosan!

Egy mingreilai közmondás azt tartja, hogy az utat a járás, a leány arczát a nézés koptatja. A leány erkölcsi érzése olyan mint a pille szárnya, egy durva kéz puszta érintése elegendő hogy tönkre tegye. A jelen korban ez érintetlenséget megőrizni nagyon nehéz, de ne legyünk olyan lelkiismeretlenek, hogy magunk segitsük azt megsemmisiteni. Vannak még hála Istennek jó szindarabjaink is, a melyek nemesebb érzéseket ébresztenek bennünk, nélkülözhetjük az ilyen frivol darabokat és rajta kell lennünk, hogy a szinigazgatók is nélkülözhessék.

Az egész darab légköre különben is idegen előttünk. Ducloseauné lehet hogy jól jellemzett párisi asszony, de mi az ilyen tipusu asszonyt nem ismerjük. Micsoda egészségtelen lélek, a kit Henri durvasága hódit meg! Az erő a férfiasságnak egyik tulajdonsága, de nem férfias tulajdon a durvaságnak olyan nyilvánulása, mint Henri, a ki az erkölcsét védő asszonyra széket emel. És minő képtelen jellemvonás? — a becsületes asszonyt elszéditi ez a férfiatlanság!

Hát nem hihetetlen jellem ez a faluról Párisba szakadt Henri is, a ki jellemtelenségben tul tesz a legpárisibb aszfaltbetyáron is. Gyermekkori barátjának kiszemelt hitvesét elakarja csábitani. És hogyan? Bezárja az ajtót, és mikor az asszony segitségért akar kiáltani, akkor bandita módra széket ragad s azzal fenyegeti meg az erkölcsét védő asszonyt. És ezt egy őseivel dicsekvő márki, egy rendjelet váró nagybirtokos, — egy szalon ruhában járó uriember teszi? — Milyen utálatos aljasság kell hozzá? Ugyan ki érzi jól magát egy ilyen ember láttára? Nem is jellemtelen Henri, hanem valóságos gazember, a ki büntető törvényünk értelmében börtönre vetnének, ha nálunk a valóságban követne el hasonló dolgot.

Szóval romlott erkölcsü, beteges idegzetü egyének mozognak előttünk a szinpadon, ugy hogy örömmel sietünk ki a szabad levegőre s nyomoruságos utczánk láttára megkönnyebülten sóhajtunk fel, hogy hála Istennek nálunk csak eltévedve akadhatnak olyan alakok, mint a minőket a szinpadon láttunk.

Mit szóljunk ezekután a szereplőkről, a kiknek ilyen csunya dolgokat kellett bemutatni s a kik rettenetes dolgokat beszéltek? — Dicséret lenne vajjon reájuk, ha azt mondanánk, hogy belé tudták találni magukat e fertőzött levegőjü darab szerepeibe? —

Tájékozatlanok vagyunk ezuttal, nem tudjuk mi az elismerés s mi a megrovás? Azt mondjuk, hogy e gyalázatos darabot *tudták* jól játszani, vagy azt mondjuk, nem értettek hozzá?

Azt hisszük legjobb ha ezuttal a kritikától tartózkodunk, remélve, hogy nem lesz szerencsénk itt Székesfejérváron másodszor is e darabhoz!

— —**ön.**

Ripp van Winkle. *Planquetnek* ezt a fülbemászó zenéjü operetjét játszották szerdán. Különös érdeket kölcsönzött az előadásnak az, hogy a szinlap szerint minden felvonását más-más énekesnő fogja énekelni. A szinház meg is telt érdeklődőkkel. Ha voltak is kisebb jelentéktelenebb hibái az előadásnak az est mindenesetre fényes eredménnyel végződött. Legtöbb dicserettel és elismeréssel kell megemlékeznünk az első és második felvonás Lisbethjéről *Mányai* Arankáról, erről a szépháng u énekesnőről. Olyan hanggal mint Mányaié vidéken csak nagy ritkán találkozunk és nem kell hozzá valami különös jós tehetség, hogy ma már megmondhassuk, miszerint nem sokáig lesz vidéken, és hogy valamikor még büszkén fogjuk emlegetni, hogy kezdő énekesnő korában szinpadunkon énekelt. Mert kezdő énekesnő, nem csak mert még egészen fiatal, hanem mert a hangjának is még iskolázottabbnak kell lennie. Nem azt mondjuk ezzel, kogy nem énekel jól, hanem csak azt, hogy az ilyen hangnak művészi iskolára van szüksége. Művésszé a legnagyobb tehetségek birtokában sem könnyen lesz valaki. Nincs a művészetek között egy sem, mely ne járna kinos vesződséggel, hosszas fáradsággal tanulmányozással és sok-sok gyakorlattal, próbálgatással. Fiatalon, fekete fürtökkel fog hozzá az ember a tanulásba, belevénül, megöszül és még akkor is azt hiszi, hogy még mindég nem tudja eléggé. És bizony a művészete csinjátbinját legjobban ismerő művész is csak kemény munka árán, minden tehetségének megfeszitet működésével önt életet minden ujabb alkotásába, nem csekélyebb szellemi erőfeszitéssel, mint a tudós, ki a természetnek egy-egy titkát csikarja ki. Sic itur ad astra! Igen, ezen a fáradságos uton, nem ritkán küzdve a mostoha talajviszonyokkal, jut el minden művész, magához a művészethez. — Szóljon ez az intelem nemcsak Mányainak, hanem mindazoknak a kikben tehetség van s a kik ambiczionálják, hogy valaha művészek legyenek. Művész! — ez nagy szó, a kire ezt komolyan alkalmazzuk, annak érdemmel is kell birnia reá! — Legszebb volt Mányainak a második felvonásbani dala, mikor a női kar előtt énekelt:

. . . . . .

A mikor utána járok
A veszélyes ösvényeken
Karjai közé találok
Bármikép behunyom szemem,
Hogy sötétben leljek nyomára
Kell-e ahhoz egy gyenge lámpa?
— Megvigyázom a szivemet
A merre huz, oda megyek
S bizonynyal ott reá lelek.

Ezt a kedves poetikus szöveget, bájos keringő dallamával, oly szépen s olyan érzéssel énekelte Mányai, hogy utána elementáris erővel tört ki a tapsolás. És a fiatal énekesnő olyan természetes szerénységgel hajlongott a közönség előtt, mintha tudatával sem birna annak, hogy egyikével bir a legszebb mezzó-szoprán hangoknak. — Megismételtették ezt a szép dalt, s bizonnyal szivesen elhallgatta volna mindenki nagyon sokáig.

A harmadik felvonásban Lisbeth szerepét *Répássy* Gusztika ez a kedves hangu, bájos kis énekesnő jásszotta, a ki annyi kellemmel mozog a szinpadon, hogy mikor megjelenik a lámpák előtt már mosolyok örömében az egész közönség. Az ő finom kis hangja is megtalálta az utat a közönség szivéhez. Alice levéldalát a közönség vele is megismételtette.

Állitólag *Tábori* Frida is Lisbeth szerepében lépett fel. A szinlap igy jelezte, valóságban pedig csak a kékhegyek tündérét »mutatta« be. Tagadhatatlan, hogy nagyon szépen betöltötte trikos szerepét. De meg is lepte a közönséget azokkal a furcsa nyujtózkodó mozdulatokkal.

— A hastánczi! — szólott kipirult arczczal, izgatottan egy kis diák, a ki hallott bizonyosan ősbudavár bajaderjeiről. Csak mikor azt látta, hogy a hátát is csavargatja Tábori, akkor sejtette, hogy téved:

— Csalódtam! — mormogta bosszusan.

Tünődtünk, hogy mit csinál Tábori. Egy okos ur odasugta a szomszédjának:

— Büvöli Rippet!

— Büvöli, büvöli, büvöli — sugták ujongva tovább sorok között és nagyon örvendtünk, mikor hozzánk is eljutott ez a magyarázat, mert már resteltük tudatlanságunkat. Nem is volt ez mindennapi! Tábori még a hátával is tud büvölni! — Tessék megnézni, a ki nem hiszi!

E szellemes magyarázat daczára is kérnénk az igazgatót, hogy az ilyen hyppodromba való mutatványokkal ne engedje a szinház művészi szinvonalát alá szállitani. Elégedjünk meg, ugy a hogyan eddig mindég mindenhol játszák Rippet s higyjük el, hogy elalszik az álomitaltól s nincs szüksége ilyen »büvölés«-re. Tábori Frida énekesnő és nem kötéltánczosné, sem pedig kigyó-hölgy, hogy derékcsavarodásaival mulattassa a publikumot.

A férfiak közül *Ércskövyt* kell kiemelnünk, a ki szép hangjával és tehetséges alakitásával bőven rászolgált a tapsra. Különösen a kut-jelenetben mutatott szép alakitást s bár néha aggastyánhoz nem méltó erőteljességgel csendült föl a hangja, e szép drámai jelenetet nagyon jól játszotta el. *Szalkay* Derrik polgármesterben valóságos kabinet-alakitást mutatott be zajos derültséget keltve. *Szepessi* (Nikk), *Tomcsányi* (Katrina) kisebb szerepeikben igen jók voltak. — Ez estén megjelentek a virágok is. *Mányai* és *Répássit* egy-egy virágkosárral lepték meg tisztelői

Közgazdaság.

Az idők jele.

(A. É.) Ez a borongós, szocziális mozgalmakkal és nagy eseményekkel terhes idő, midőn ugy látszik, sok tekintetben uj csapásra fogunk áttérni, különösen kötelességünkké teszi hogy foglalkozzunk azokkal az intézményekkel, melyek a nép anyagi javulását és a fennálló társadalmi renddel való kibékülést előidézhetik. Kevés ilyen intézményünk van. Az utolsó 30 évnek sok tekintetben rohamos munkásságát a szocziális reformok körül csodálatosan meddő volt, jóformán a póstatakarékpénztár az, a mi Baross Gábor idejében hozott munkástörvényeken kivül igényt tarthat arra, hogy figyelemben vegyük.

Fejlődése eleinte igen megbizható volt. Megczáfolta azokat, a kik azt állitották, hogy a nép alsó rétegei nem hajlandók takarékoskodni, mert nem gondolnak a jövővel. A betétek örvendetesen gyarapodtak, ugy hogy a gyümölcsöző állomány gyarapodása 1891-ben 1,1[illegible]

00000835

ezer, 1892-ben 1,450 ezer frt volt. 1895-ben tekintettel a pénzpiacz helyzetére, 3%-ra szállitották le a kamatlábat, ennek folytán a betétek és kamataik emelkedése leapadt 6—800 ezer forinttal. Ez a tény elitéli a kamatláb leszállitását, de ez a leszállitás nem fejt meg mindent. Arra a következtetésre kell jutnunk, hogy azok a rétegek, a melyek a postatakarékpénztárra vannak utalva, nem igen vagyonosulnak és kevés félretehető forintot képesek meggazdálkodni.

A mi nagy baj és méltán kiérdemli azok figyelmét, a kik sulyt helyeznek arra, hogy a haladó évek áldásaiból ne csak a nagyok, hanem a kicsinyek is egyaránt részesüljenek. A fenti eredményeket látva, méltán kérdhetjük, vajjon igy van-e dolog és ha nincsen, nem kell-e félnünk attól, hogy a mesterségesen növesztett igények s a gyorsan meggazdagultak szaporodó csapata elmérgesiti azokat a társadalmi mozgalmakat, melyek már eddig is olyan rossz hirbe kevertek bennünket a külföld elött? „Magyarország a kizsákmányoló nemzetközi nagy tőke Eldorádója és sehol az szabadabban nem garázdálkodik, mint az egykor szabadságszeretetéről hires magyarok között!“ Ilyen és ehhez hasonló nyilatkozatokat olvashatunk a külföldi lapokban és bizonyára igaz, hogy nagyon is elhanyagoltuk azoknak a föladatoknak megoldását, a melyek a szocziális bajok megelőzésénél szolgálatot tehettek volna nekünk. Más országok tapasztalatait értékesiteni elmulasztottuk, mert bármilyen különös fényt vet is ez itélőképességünkre, abban a gyerekes hitben voltunk, hogy nálunk rendben van — és rendben is lesz minden, az idők végeztéig. Most már kiábrándultunk ugyan, de azért csak haladunk a régi uton, habár nem igen lehet kétség az iránt, hogy igy hová jutunk.

A postatakarékpénztár betéteinek, ha viszonyaink kielégitők volnának, rohamosan és nagy arányokban kellene emelkednie. Tágulni kellene nem csupán a betevők körének, hanem gyarapodni azon összegnek is, a mi egy betevőre esik. E helyett a betétek apadását látjuk, daczára annak, hogy az intézmény előnyeit több mint tiz évi működése után már eléggé ismeri a nép.

A kamatláb emelése a legcsekélyebb a mit tehetünk és a mit meg is kell tennünk. E mellett gondoskodni kell arról, hogy az alsó rétegeket nyomó terhek apadjanak. Ezt módunkban volna tenni, ha az évről-évre kimutatott fölös milliók egy részét erre forditanók, nem pedig kétes értékü vagy éppen teljesen improduktiv beruházásokra fecsérelnök el. Nincs jogunk az alsó rétegeknek szemére hányni könnyelmüségüket és azt, hogy mit sem gondolnak a jövővel. A mi politikánk is csak ilyen. A jelen élvezeteiért megterheli a jövőt. De majd ha ez a jövő jelenné válik, akkor látjuk csak meg, mennyi kötelességet mulasztottunk el. Vajjon akkor ez a belátás nem fog-e késön jönni, az a nagy kérdés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét, alkalmas karácsonyi és ujévi ajándék tárgyaimra felhivni, u. m. különféle illatszerek, szappanok és csinos kiállitásu kasettákban stb.

Tisztelettel

Segesváry Dezső,

gyógyáru üzlet tulajdonos.

Karácsonyi vásár.

Alulirott czégnek van szerencséje a t. hölgyvilággal tudatni, hogy karácsonyi vásárja a mai nappal kezdetét veszi. Minden hangzatos ajánlgatást mellőzve, felkérjük a t. hölgyeket kelméinknek tényleg leszállitott árairól meggyőződést szerezni.

Tisztelettel **Kreizler S. és Fia.**

FOGORVOSI MŰTEREM.

Dr. Ritscher Zsigmond

a bécsi fogászati egyetemi intézet volt fogorvosa,

Székesfejérvár,

sas-utcza 18. sz., Tóth Artur-féle ház.

Beteg fogak tudományos és alapos gyógykezelése.

Természethü műfogak a legfinomabb amerikai anyagból. — Gyökérfogak arany alapon, melyeket nem lehet kivenni. — Hibásan álló fogak igazitása. — Nem érezhető foghuzás a legnagyobb jártasság mellett.

Rendel reggeli 8 órától este 6 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Este kitünő világitás mellett.

Szegényebb sorsuaknak reggel 8 10 óráig mérsékelt áron.

Sas-utcza 18. szám,

Tóth Artur-féle ház.

LEGJOBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

ULLMANN ÉS WEISZ

SZÉKESFEJÉRVÁR, NÁDOR-UTCZA 4.

Van szerencsénk a tisztelt közönség saját érdekében dusan felszerelt raktárunkat becses figyelmükbe ajánlani. Nagy választék minden izlésnek megfelelő

RUHA-DISZ- ÉS SZABÓ-KELLÉKEKBEN

legjobb minőségü **női- és gyermek-harisnyák, meleg Jäger alsó-ruházatok.** — Valódi párisi modell szerint készitett **mellfüzők,** valódi franczia **kötő-, horgoló- és himző-anyagok.**

FÉRFI DIVAT.

Kitünő minőségü **fehér-, stikkelt- és selyem-ingek, gallér, kézelő.** Igen nagy választék **nyakkendőkben, pénztárcza-, szivar- és czigaretta tárczákban.**

Igen alkalmas karácsonyi ajándéknak diszmü tárgyakat urak és hölgyek számára.

SZABOTT ÁRAK! Kiváló tisztelettel **Ullmann és Weisz.**

Dr. HUSZÁR ADOLF

FOGORVOS,

Székesfejérvár, iskola-utcza (saját ház.)

A fogászat haladása

lehetővé tette, hogy műfogakat készitsek lemez nélkül, pehely könnyü aluminium lemezzel; arany- és idealkoronákat teljesen rossz gyökereken.

Foghuzás, plombálás és műfogak

a legujabb vivmányok alapján.

Rendel 8-tól 6-ig.

Állandóan Székesfejérvárott.

A nagyérdemü közönség becses tudomására hozom, hogy

Sz.-Fejérvárott, Nádor-utcza 2. sz. Eisenbarth-féle

házban levő rőfös és divatáru üzletemet

Kossuth-utcza 18. számu Szelke-féle házba helyezem át.

Ezen okból Nádor-utcza 2. szám alatti üzlethelyiségemben **nagy menynyiségü és legkitünőbb minőségü árukat,** mint férfi- és női- ruhaszövetek, cheviottok, lodenok, flanelok, kasanok, téli kis- és nagy-kendők, czérna- és pique-pargetok, gyolcsok, kanavásznak, ágyteritők, függönyök stb. **bámulatos olcsón, beszerzési áron alul**

Végeladás

utján adom el.

Kiváló tisztelettel

FELDMANN HENRIK rőfös- és divatáru-kereskedő,

Nádor-utcza 2. sz. — Eisenbarth-ház.

00000836

Apró hirdetések.

E rovatban köszött egy-egy hirdetésnek, ha lakczim nincs kitéve 4 soros terjedelemben egyszeri közlésre **30 kr.** *Minden további sor* **4 kr.** — *Ha az apró hirdetés 6-szor vagy ennél többször adatik fel, megjelenésenként* **20 krért** *vétetik föl.*

Értesítéseket díjtalanul ad a kiadóhivatal bárkinek, rídéki levelekre, ha 5 kros válasz-bélyeg mellékeltetik válaszol

EGY EBÉDLŐ-SZEKRÉNY

és egy consol tükör, mindkettő fehér márvány lappal, egy ebédlő asztal 12 személyre egészen uj és egy hinta szé jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban.

AJÁNLKOZIK

egy jó irással biró intelligens egyén, szerény feltételek mellett leirói alkalmazásra Czim és lakás megtudható e lap kiadóhivatalában.

Karácsonyi és ujévi ajándékok + +

+ + + + nagy választékban!

RÓDER IMRE

Uri és női divatüzlete Székesfejérvárott, Nádor-utcza 17. szám.

A mélyen tisztelt vevő közönség b. figyelmét bátorkodom felhivni az alant felsorolt árukra, melyek uj üzletemben nagy választékban legjobb minőségben olcsó árakon szerezhetők nálam be, n. m.:

Férfi kalapok:

férfi kemény kalap fekete	2·—	3·—	3·50
férfi puha kalap szines	1·50	1·80	3·
férfi puha kalap fekete	1·60	1·80	3·—
férfi puha kalap Loden	1·20	1·50	1·80
gyermek kalap minden szinben 75 től			1·50

Férfi siffon ing:

sima elővel gallér nélkül	1·20	1·50	2·—
szeg. elővel gallér nélkül	1·50	1·80	2·20
himzett „ gallér nélkül	1·80	2·—	2·40
batiszt „ gallér nélkül	—		2·20
selyem „ gallér nélkül	—	2·20	3·
férfi gallér fehér és szines 12 drb 2 frt.			
férfi kézelő fehér és szines 12 pár 4 frt.			
Creton gy. ing gallérral	—·90	1·20	
siffon gallér nélkül	1·—	1·20	
férfi lábra való köpper	—·80	1·	1·20
férfi lábra való atlas damask	1·30	1·60	

Zsebkendők:

fél vászon szines széllel	1·20	1·50	1·80
czérna vászon szines széllel	2·40	3·—	5·60
fehér vászon és batiszt	3·50	4·50	5·50
gyermek Clott esernyő	—·90	1·—	1·20
férfi Clott esernyő	1·	1·20	1·50
félselyem esernyő	1·80	2·	2·20

Reklam nyakkendők:

Legdivatosabb formákban 15, 20, 25 kr
Legdivatosabb form. selyem 50-től 1·50

Bőrkeztyük, elismert legjobb gyártmányu

férfi- és női- minden létező szinekben párja 1·20 frt.

Nagy választék **férfi, női és gyermek-harisnyákban**, továbbá **váltüzök, csipkék, szallagok, kötő és horgoló pamutok, csipke függönyök és minden e szakmába vágó rövidáru czikkekben.**

LŐWY ADOLF

Székesfejérvár, Jókai-utcza (Felmayer mellett.)

Nagy alkalmi vétel:

Legjobb minőségü 5-szörös gallérok drbja 10 kr. — Legjobb minőségü kézelők párja 15 kr. – Legjobb minőségü himzett ingek ezelőtt 3 frt, most 1 frt 50 kr. — Legkitünőbb valódi Jäger-féle alsó ruhák a legolcsobb ár mellett.

Kéretik a t. cz. vevő közönség a fent elősorolt czikkekből szükségletét nálam mielőbb beszerezni, miután a készlet csak rövid ideig tart és alkalmi vételnél is csak ritkán fordul elő.

Tisztelettel **Lőwy Adolf.**

Litografirozott névjegyek szép kivitelben.

Legolcsóbb karácsonyi és ujévi ajándékok!

Ugymint:

Képes könyvek	20 krtól 1·50-ig	**Imakönyvek** . . .	25 krtól 1·50-ig
Ifjusági könyvek	15 krtól 2 frtig	**Szakácskönyvek**	1 frtól 2·50-ig
Köszöntő könyvek	20 krtól 1 frtig	**Noteszek**	2 krtól 60 krig

A legelegánsabb LEVÉLPAPIR dobozokban 40 krtól 2·80-ig.

KÉRDÉS- és FELELET-KÁRTYÁK, VARÁZS-KARTYÁK stb.

Kincses naptár, Mokány Berczi, Almanach, Herkó Páter s több mint 80 féle a legkelendőbb naptárak 1898. évre; ugy több féle napi-, heti és fali naptárakat bocsátok áruba

KARÁCSONYFA DISZITÉSEK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Legnagyobb választék UJÉVI KÖSZÖNTŐKÁRTYÁK és TRÉFÁS LEVELEZŐ LAPOKBÓL

ugy mint e szakmába vágó czikkek igen jutanyos áron kaphat:

KAUFMAN F. könyvkereskedésében,

Székesfejérvár, Kossuth-utcza 5. sz.

Könyvkötészetemben minden nemü könyvek jutányosan kötetnek.

Hallatlan olcsó alkalmi vétel!

GROSZ JÓZSEF ÉS FIA

PORCZELÁN, ÜVEG, ÉS DISZMŰ RAKTÁRÁBAN,

SZÉKESFEJÉRVÁR, Nádor-utcza 8. sz.

26 darabból álló mintázott legfinomabb karlsbadi ebédlő készlet . . . . . 7 frt-ot 50 krtig
1 teljes mozdó készlet . . . . 3·50-től 20 krtig.
1 teljes (6 sz. v.) tlcás készl 4 frtt. 15 krtig
1 teljes (6 sz. v.) kávés készlet . 3·50-től 15 krtig.

6 személyre teljes boroskészlet (finom mintázott üveg) tálczával . . . . . 1·50-től feljebb
6 sz. limonádyre való vizes készlet (finom mintázott üveg) tálczával . . . . . 1·80-tól feljebb.

Legfinomabb karlsbadi préselt porczelán tányérok darabja a sok ennek 12 kr, a mi fajnak 14 kr, a desszertnek 10 kr

Asztali és függő lámpák valamint mindennemü **zománczozott bádog-, vas- és kő-edények gyári áron alul hallatlan olcsó áron** adatnak el.

ISMÉTELÁRUSITÓKNAK ÁRENGEDMÉNY

Alkalmi vételek mindennemü konyhai-, ebédlői- és **DISZTÁRGYAKBÓL:**

vázak, tükrök, diszes korsók, majolika és terakotta szobrok, khinai ezüst és valódi berndorfi alpaka áruk, fa-, bádog- és nikkel tálczák, ** ** illatszerek stb. stb.

nagyban és kicsinyben kapható.

Legfinomabb kivitelü majolika falitalak 20 krtól feljebb. Különösen szépek és olcsók a milléniumi kiállitás domborképét ábrázoló hatásos kiállitásu falitalak, melyek nagyméretei daczára párja csak 7 frt.

Pontos kiszolgálás. **Hallatlan olcsó árak.**

00000837

Kiválóan kedvező alkalom **tömeges** bevásárlások eszközlésére.

SCHUBERT és SCHLESINGER divatáruháza SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

KARÁCSONYI ÉRTESITÉS!

Schubert és Schlesinger

áruházából

SZÉKESFEJÉRVÁR. ✻ Alapittatott 1853.

Áruink ugy **választék** mint **ár** tekintetében minden versenyt kizárnak!

SCHUBERT és SCHLESINGER divatáruháza SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Külön confectió és próbaterem!

Mint az előző években, ugy most is

a karácsonyi és ujévi ünnepek közeledtével

összes raktáron levő áruinkat **mélyen leszállitott árakon** bocsájtjuk áruba, ez által alkalmat óhajtván nyujtani t. vevőinknek, hogy egyrészről **karácsonyi és ujévi ajándékokat** olcsó árakon szerezhessenek be, másrészt pedig az általános szükséglet fedezésére előnyös bevásárlásokat eszközölhessenek.

Gondunk volt arra, hogy ez occasió eladás, mely **november hó 25-től deczember 31-ig tart,** épugy a divat, mint a háztartás szükségleteire kiterjedjen s a n. é. közönségnek érdekében áll szenzácziót keltő olcsó áraink ról személyes látogatás által meggyőződést szerezni.

1897. ÉVI KARÁCSONYI ÁRJEGYZÉK.

Mosó flanell minden szinben —	méter ár	22—25—28	kr.
Szines mosó parget — — —	„	20—25—30	kr.
Előbbi idényről visszamaradt mosók	„	16—20—25	kr.
Mosó picke és batistok — —	„	20—25—32	kr.
Gyapott flanell és casanok dupla széles	„	55	kr.
Angol Scheviott 120 ctm. széles	„	40—45—50	kr.
Női posztó dupla széles —	„	45—50	kr.
Női posztó minden szinben 130 ctm.	„	65	kr.
Franczia divat kelmék 130 ctm.	„	65—78—98	kr.
Divatos fekete kelmék 120 ctm.	„	45—55—65—95	kr.
Mosó bársonyok minden szinben	„	85—95—1·05	kr.
Szines plüsche minden szinben	„	1·—1·10	kr.

Szines foulár selymek — — —	méter ár	55	kr.
Pongis selymek — — — — —	„	68	kr.
Szines grogren selymek — — —	„	95	kr.
Szines bengalin selymek — — —	„	98	kr.
Tafft Chine selymek — — — —	„	1·15	kr.
Szine brocat selymek — — —	„	1·25	kr.
Fekete brocat selymek — — —	„	98—1·10	kr.
Fekete mintázott mervelleux selymek	„	1·15	kr.
Fekete dúchese selymek — — —	„	1·35	kr.
Fekete fantasi selymek — — —	„	1·75	kr.
Fekete Satin de Chine — — —	„	1·85	kr.
Fekete egész nehéz brocatok — —	„	1·98	kr.

Jó minőségü kelméből egész ruha — az összes bélésekkel és disszel együtt — 3 frt 25 kr.

1 vég valódi Schroll chiffon — —	4·95—5·50—6·50	kr.
1 vég irlandi vászon — — —	4·80—6·75—7·50	kr.
1 vég creos vászon — — — —	6·50—7·50 8·50	kr.
1 vég Regenhart vászon 38 mteres	— 17—22—24	frt.
1 vég valódi rumburgi vászon 42 mteres	21—23—28	frt.

1 vég canavász — — — —	4·50—5·50—6·50	kr.
1 vég ágyhuzat csinvat — — —	4·75—5·75—6·75	kr.
1 vég vászon csinvat — — — —	8·50—9·50	kr.
1 vég vászon damask — — — —	— 10 frt 50	kr.
Egész nehéz damask csinvat — —	— 12 frt 50	kr.

Néhány ezer méter szövet és selyem maradék minden elfogadható áron.

Folyó idényről visszamaradt confectió czikkek és szörme áruk — mélyen leszállitott áron.

Téli kabát szövet béléssel — — — —	5 frt 25	kr.
Téli kabát selyem béléssel — — — —	7 frt 50	kr.
Téli gallérok selyem béléssel — — —	8 frt 50	kr.
Téli rád köppenyek — — — — —	12 frt —	kr.

Különösen az őszi és téli idényről visszamaradt különlegességek ugy ruhakelme, mint selyemárukban **mélyen, a beszerzési áron alul** adatnak el.

SCHUBERT és SCHLESINGER divatáruháza SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Vidéki rendelések különös figyelemben részesülnek

Minták vidékre bérmentve készséggel küldetnek.

Schubert és Schlesinger

divatáruháza ✻ Székesfejérvár.

Karácsonyi óriási **mintagyüjteményünk** mely **méltó szenzácziót kelt** vidékre bérmentve küldetik.

SCHUBERT és SCHLESINGER divatáruháza SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Nyomatott Szammer Imrénél, Székesfejérvárott.

00000839